

XÂY DỰNG BÀI THUYẾT MINH THÁP NHẠN THEO TIÊU CHUẨN VTOS

Lê Văn Đăng

Trường Đại học Phú Yên

Email: levandang@pyu.edu.vn

Ngày nhận bài: 17/03/2023; Ngày nhận đăng: 01/06/2023

Tóm tắt

Thuyết minh điểm du lịch là nghiệp vụ không thể thiếu trong công tác hoạt động hướng dẫn của hướng dẫn viên du lịch. Dự án VTOS (Vietnam Tourism Occupational Skills Standards) đã có khóa đào tạo và cung cấp tài liệu hướng dẫn xây dựng bài thuyết minh điểm du lịch theo tiêu chuẩn VTOS. Trên cơ sở tài liệu VTOS tác giả lựa chọn điểm du lịch điển hình Tháp Nhạn tại thành phố Tuy Hòa, tỉnh Phú Yên để xây dựng bài thuyết minh điểm du lịch làm cơ sở dữ liệu khoa học phục vụ công tác giảng dạy và học tập của sinh viên chuyên ngành du lịch.

Từ khóa: *Bài thuyết minh, Tháp Nhạn, Thuyết minh điểm du lịch, tiêu chuẩn VTOS.*

Forming the description of Nhan tower following VTOS criteria

Le Van Dang

Phu Yen University

Received: March 17, 2023; Accepted: June 01, 2023

Abstract

Illustrations for tourist attractions is an indispensable profession in the work of tour guides. The VTOS (Vietnam Tourism Occupational Skills Standards) project has provided a training course as well as some guidance documents for developing a tourist attraction presentation following VTOS standards. On the basis of VTOS documents, the author chooses the typical tourist destination of Nhan tower in Tuy Hoa city, Phu Yen province to write a description of the tourist spot. From there, a scientific database is established to serve the teaching and learning of the tourism profession.

Key words: *Presentation, Nhan Tower, illustrations on tourist attractions, VTOS criteria.*

1. Mở đầu

Dự án VTOS đã đem lại những hiệu quả tích cực trong công tác đào tạo kỹ năng nghề du lịch Việt Nam trong đó có nghề hướng dẫn viên du lịch. Bộ tài liệu theo tiêu chuẩn VTOS về nghề hướng dẫn viên du lịch, thuyết minh điểm du lịch rất có giá trị đối với công tác giảng dạy, học tập trong

lĩnh vực du lịch. Phú Yên đang là điểm đến hấp dẫn đối với khách du lịch trong và ngoài nước trong những năm gần đây. Việc áp dụng tiêu chuẩn VTOS vào xây dựng các bài thuyết minh điểm du lịch tại Phú Yên trong đó có điểm du lịch Tháp Nhạn tại thành phố Tuy Hòa là cần thiết bởi việc áp dụng không những góp phần chuẩn hóa

kiến thức điểm thuyết minh mà còn đem lại lợi ích trong công tác giảng dạy và hướng dẫn du lịch.

2. Nội dung

2.1. Tiêu chuẩn VTOS về thuyết minh điểm du lịch

2.1.1. Nguyên tắc xây dựng bài thuyết minh theo tiêu chuẩn VTOS

- Về cấu trúc bài thuyết minh có 3 phần:

Mở bài - Thân bài - Kết luận

- Bài thuyết minh có chủ đề và trọng tâm rõ ràng

- Nội dung bài thuyết minh logic về lộ trình tham quan, phù hợp với không gian chung và quỹ thời gian của đoàn.

- Bài thuyết minh có nội dung súc tích và chọn lọc một số đối tượng tham quan làm điểm nhấn tại điểm tham quan.

- Chọn thông tin phù hợp với khách, hấp dẫn, thú vị, chính xác và cập nhật.

- Bài thuyết minh cần kết hợp nhiều loại thông tin: chính thống, điển tích, truyền thuyết, truyện vui, giai thoại, thơ, bài hát, v.v..

- Sử dụng linh hoạt nhiều phương pháp thuyết minh khác nhau để tránh sự nhàm chán.

- Tránh đưa ra các ý kiến hoặc nội dung mang tính nhạy cảm, dễ gây phản ứng từ khách.

- Đảm bảo khả năng điều chỉnh linh hoạt khi có sự thay đổi về thời gian nghe thuyết minh cũng như yêu cầu của khách về nội dung thuyết minh.

2.1.2. Cấu trúc bài thuyết minh theo tiêu chuẩn VTOS

Cấu trúc bài thuyết minh theo tiêu chuẩn VTOS gồm 3 phần:

* *Phần mở đầu*

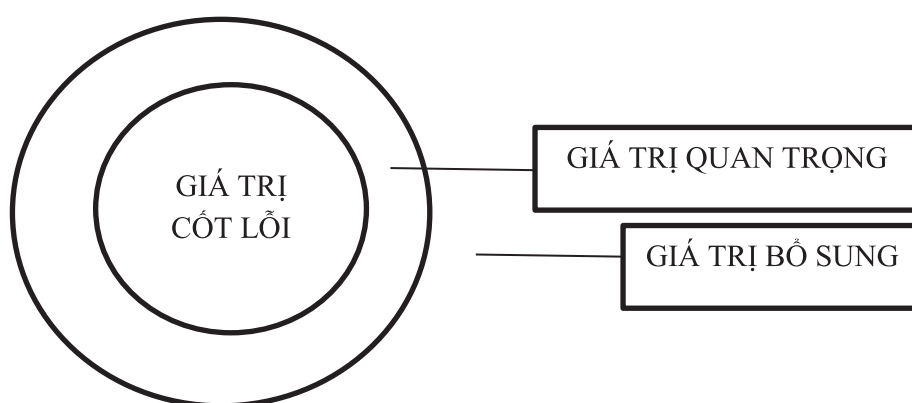
- Chào mừng: Cần cung cấp các thông tin về tên điểm tham quan, vị trí của điểm tham quan, khoảng cách từ trung tâm hoặc đối tượng nghiên cứu khách du lịch đã biết.

- Dẫn nhập (thơ, ca dao, tục ngữ, bài hát)

- Các giá trị nổi bật (mục tiêu, giá trị cốt lõi)

* *Phần thân bài (nội dung chính)*

Nội dung phần thân bài của bài thuyết minh được xây dựng dựa vào mục tiêu tìm hiểu khám phá, quỹ thời gian cho phép của đoàn khách tại điểm tham quan du lịch. Tiêu chuẩn VTOS đưa ra mô hình xây dựng bài thuyết minh du lịch (hình 1).



Hình 1. Mô hình xây dựng bài thuyết minh theo tiêu chuẩn VTOS

Diễn giải mô hình

Bảng 1. Bảng diễn giải mô hình xây dựng bài thuyết minh theo tiêu chuẩn VTOS

	Giá trị cốt lõi	Giá trị quan trọng	Giá trị bổ sung
Thân bài (nội dung chính)	Giá trị cốt lõi 1	Các dẫn chứng để chứng minh cho giá trị cốt lõi 1	Thông tin bổ trợ: câu chuyện, truyền thuyết (nếu có).., làm phong phú cho giá trị cốt lõi 1.
	Giá trị cốt lõi 2	Các dẫn chứng để chứng minh cho giá trị cốt lõi 2	Thông tin bổ trợ: câu chuyện, truyền thuyết (nếu có).., làm phong phú cho giá trị cốt lõi 2.
	Giá trị cốt lõi 3	Các dẫn chứng để chứng minh cho giá trị cốt lõi 3	Thông tin bổ trợ: câu chuyện, truyền thuyết (nếu có).., làm phong phú cho giá trị cốt lõi 3.

Trong một điểm du lịch sẽ có một hoặc một số giá trị cốt lõi tạo nên giá trị của điểm du lịch. Nếu quỹ thời gian của đoàn khách tại điểm tham quan du lịch ít thì bài thuyết minh chỉ nên dừng lại ở các giá trị cốt lõi. Nếu khách có nhiều thời gian hơn bài thuyết minh được mở rộng đến các giá trị quan trọng làm minh chứng cho các giá trị cốt lõi. Nếu khách du lịch có nhu cầu nghiên cứu tìm hiểu chuyên sâu và có nhiều thời gian để nghe thuyết minh chúng ta có thể mở rộng đến các giá trị bổ sung cho nội dung thuyết minh.

*** Phần kết luận**

- Tóm tắt các giá trị đã nêu.
- Đánh giá giá trị có thể dựa vào các công nhận của các cá nhân, tổ chức có uy tín nhằm khẳng định giá trị của điểm tham quan.
- Gọi mở đến các giá trị tương đồng hoặc đối xứng trong không gian điểm đến nhằm kích thích tò mò của du khách góp phần thu hút du khách.

- Cảm ơn và tạm biệt.

2.2. Hướng dẫn vận dụng tiêu chuẩn VTOS vào xây dựng bài thuyết minh Tháp Nhạn

2.2.1. Phần mở bài

- Chào mừng: Cần cung cấp các thông tin về tên điểm tham quan, vị trí của điểm tham quan, khoảng cách từ trung tâm hoặc đối tượng nghiên cứu khách du lịch đã biết.

Ví dụ: *“Chào mừng quý khách đến với Tháp Nhạn, Tuy Hòa, Phú Yên. Tháp Nhạn là công trình kiến trúc tiêu biểu của vương quốc cổ Champa tọa lạc tại đỉnh núi Nhạn thuộc trung tâm Thành phố Tuy Hòa.”*

- Tạo sự hứng thú tới chủ đề thuyết minh: có thể cho khách xem bức tranh, kể một câu chuyện, đọc thơ, hát...

Ví dụ:

“Nửa thế kỷ rồi qua Phú Yên

Sông Đà núi Nhạn nước non tiên.

Bài thơ tương thức tình tương ngộ

Trọng nghĩa tư giao quý bạn hiền.”

(Mộng Tuyết)

- Các giá trị nổi bật (mục tiêu, giá trị cốt lõi):

Ví dụ: Tháp Nhạn có nhiều giá trị trong đó nổi bật nhất là giá trị về cảnh quan, giá trị lịch sử, giá trị tín ngưỡng tôn giáo và giá trị kiến trúc, điêu khắc.

2.2.2. Phần thân bài (nội dung chính)

Trên cơ sở bảng 1: Bảng diễn giải mô hình xây dựng bài thuyết minh theo tiêu chuẩn VTOS. Từ các giá trị thực có của Tháp Nhạn Tuy Hòa ta có thể tóm tắt nội dung phần thân bài theo bảng sau đây:

Bảng 2. Bảng tóm tắt nội dung thuyết minh Tháp Nhạn theo tiêu chuẩn VTOS

	Giá trị cốt lõi	Giá trị quan trọng	Giá trị bổ sung
Thân bài	Giá trị cảnh quan	- Tháp Nhạn tọa lạc trên đỉnh núi Nhạn, có thể quan sát: + Thành Phố Tuy Hòa + Dòng sông Ba thơ mộng + Bãi biển Tuy Hòa + Đồng bằng Tuy Hòa + Dãy núi Đèo Cả và đỉnh núi Đá Bia	- Sự tích núi Nhạn - Tổng quan về Thành phố Tuy Hòa từ Núi Nhạn - Tổng quan về dòng sông Ba - Tổng quan về biển Tuy Hòa - Sự tích núi Đá Bia gắn với lịch sử vua Lê Thánh Tông - Tổng quan về đồng bằng Tuy Hòa
	Giá trị lịch sử	- Lịch sử vương triều Champa - Lịch sử xây dựng Tháp Nhạn	- Tiến trình lịch sử vương quốc cổ Champa - Các điển tích về vương quốc cổ Champa - Tháp Nhạn và vương quốc Hoa Anh
	Giá trị tín ngưỡng tôn giáo	- Đạo Bà-la-môn - Tháp nhạn (Đền Nhạn) thờ vị thần Shiva	- Lịch sử hình thành đạo Bà - la - môn - Quá trình du nhập đạo Bà - la - môn vào Champa - Hình dáng tháp Nhạn đối với tín ngưỡng đạo Bà-la-môn - Truyền thuyết về các vị thần Brahma, Vishnu, Shiva - Truyền thuyết về Nữ thần Po Inur Nugar, Thiên Y Ana
	Giá trị kiến trúc, điêu khắc	- Kỹ thuật đóng gạch của người Champa - Kiến trúc xây dựng bằng gạch của người Champa - Kỹ thuật điêu khắc phù điêu đá của người Champa - Kỹ thuật điêu khắc tượng đá	- Các lý giải về độ bền và trọng lượng viên gạch của người Champa - Kỹ thuật xây dựng của người Champa - Các giả thuyết về kỹ thuật xây dựng của người Champa

		của người Champa	<ul style="list-style-type: none"> - Kỹ thuật điêu khắc đá của người Champa - Các giả thuyết về kỹ thuật điêu khắc đá của người Champa - Các sự tích về phù điêu và các tượng thần trong điêu khắc đá của người Champa.
--	--	------------------	--

2.2.3. Phân kết luận

- Tóm tắt các giá trị: Tháp Nhạn có giá trị về cảnh quan, giá trị lịch sử giá trị tín ngưỡng tôn giáo và giá trị kiến trúc điêu khắc

- Đánh giá giá trị:

Tháp Nhạn được Bộ Văn hóa (nay là Bộ Văn hóa Thể thao Du lịch) xếp hạng Di tích Kiến trúc Nghệ thuật cấp Quốc gia vào năm 1998.

Ngày 24/12/2018 Thủ tướng Chính Phủ có quyết định số 1820/QĐ-TTg xếp hạng Tháp Nhạn – Tuy Hòa là “Di tích Quốc gia đặc biệt”.

- Gợi mở đến các giá trị tương đồng hoặc đối xứng trong không gian điểm đến: Ngoài Tháp Nhạn Phú Yên còn nhiều công trình kiến trúc tôn giáo khác như: Nhà thờ Mằng Lăng, Chùa Từ Quang, Chùa Bảo Lâm... hoặc công trình kiến trúc mỹ thuật

Tháp Nghinh Phong cũng được coi là một biểu tượng mới của Tuy Hòa, Phú Yên.

- Cảm ơn: Xin chân thành cảm ơn quý khách đã lắng nghe, rất hân hạnh được phục vụ quý khách.

3. Kết luận

Bộ tài liệu theo tiêu chuẩn VTOS về nghề hướng dẫn viên du lịch, thuyết minh điểm du lịch mang lại những giá trị nhất định trong việc hoàn thiện kỹ năng nghề nghiệp du lịch. Việc áp dụng tiêu chuẩn VTOS vào xây dựng bài thuyết minh điểm du lịch nói chung và điểm du lịch Tháp Nhạn nói riêng sẽ hỗ trợ tích cực trong công tác giảng dạy về du lịch cũng như góp phần chuẩn hóa kiến thức của hướng dẫn viên du lịch trong quá trình thuyết minh điểm đến Tháp Nhạn tại Tuy Hòa, Phú Yên□

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Lê Đình Phụng. (2022). *Đối thoại với nền văn minh cổ Champa*, Nxb Khoa học Xã hội.
- Đỗ Trường Giang. (2022). *Những vấn đề lịch sử và văn hóa Champa*, Nxb Thế giới.
- Lê Đình Phụng. (2021). *Kiến Trúc Champa trong lịch sử*, Nxb Khoa học Xã hội.
- Inrasara. (2016). *Minh triết Champa*, Nxb Trí thức.
- Tổng cục Du lịch. (2013). *Tiêu chuẩn VTOS tài liệu thuyết minh du lịch*
- Hội Nhà văn Thành phố Hồ Chí Minh. (2022). *Đất Phú Trời Yên*, Nxb Văn học